

1 Bilbransjens samfunnsregnskap

Det er ingen tvil om at bil- og veitrafikk har en meget sentral plass i samfunnsdebatten og i folks bevissthet. Et eksempel på dette er at søkeordet *bil* gir 205 millioner treff på Google. Til sammenligning gir andre viktige ord som *menneske* ca. 7 millioner treff, *sykehus* 9 millioner og *politikk* 8 millioner.

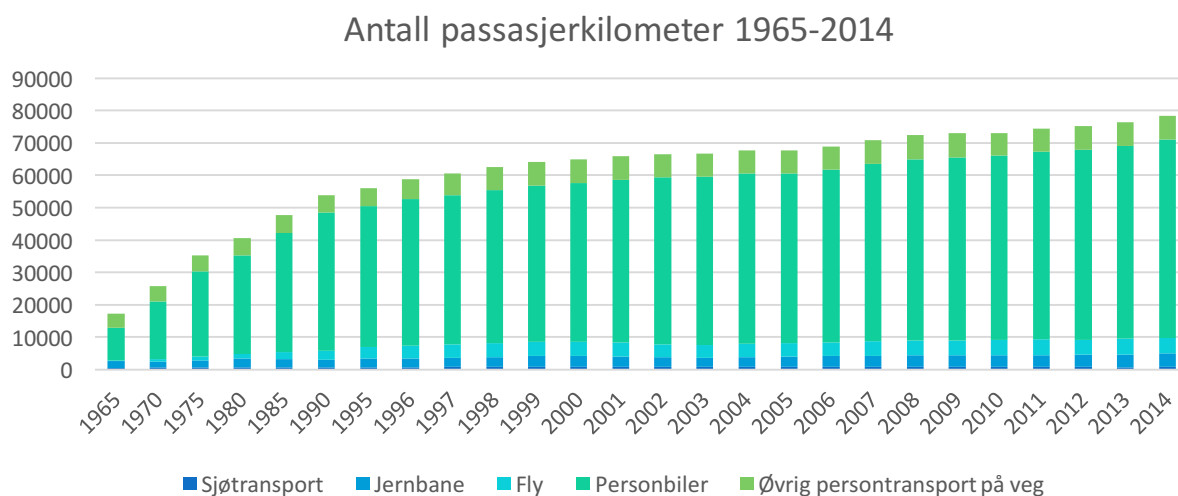
Mye av debatten om bil og veitrafikk har imidlertid et negativt fortegn og fokuserer på forhold som klimautslipp, lokal forurensning, trafikkkulykker, køer og dårlige veier. Dette er selvsagt viktige debatter som må tas på største alvor. Likevel må det kunne sies at bilens mange positive sider blir underkommunisert.

Det finnes knapt en bransje som de siste 100 årene har forandret samfunnet mer, og som i større grad har bidratt til økonomisk vekst, og dermed også til velstandsforbedringer, enn bilbransjen. Personbiler, lastebiler og busser er i de fleste sammenhenger verdens mest effektive transportmidler, og veitrafikken er en forutsetning for all handel og for et moderne arbeidsliv og bosettingsmønster.

Den globale bilindustrien omsetter for over 15 000 milliarder kroner i året. Hvis bilindustrien hadde vært et land, ville det dermed vært verdens 6. største økonomi. Bilbransjens største verdiskaping ligger ikke i de direkte effektene som bilindustrien gir i form av arbeidsplasser og økonomisk overskudd. Den største effekten er indirekte. Effektiv transport skaper store verdier i alle andre deler av nærings- og samfunnslivet.

1.1 Bilen er Norges viktigste transportmiddel

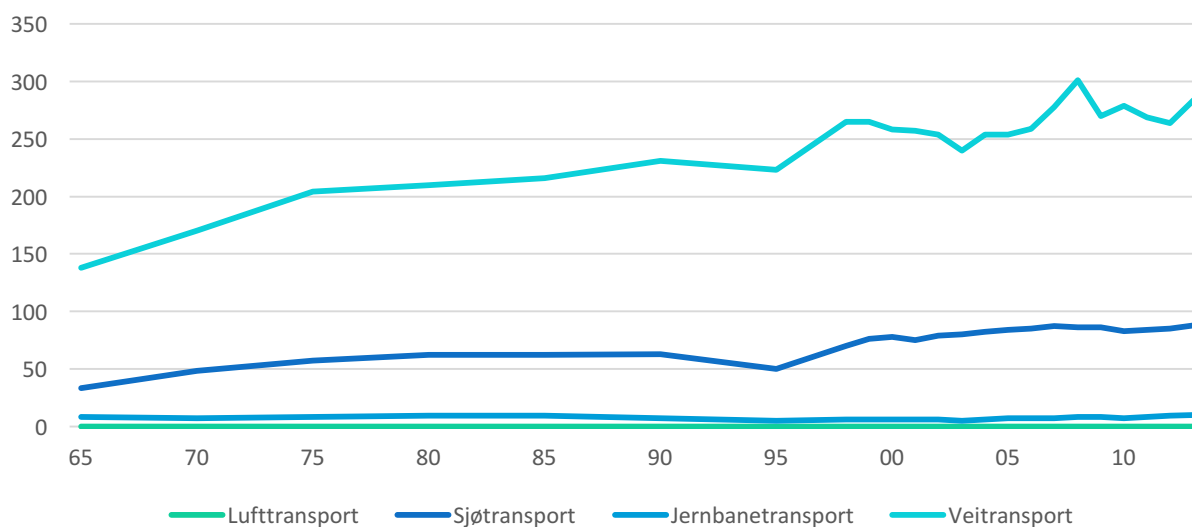
Tall fra SSB viser at personbilen er det dominerende transportmiddelet i Norge og står for 78 prosent av all persontransport.¹ Videre skjer 76 prosent av all godstransport på vei (sett bort fra kontinentalsokkelen).² Veitrafikkens samlede bidrag til verdiskaping og sosial livsutfoldelse er således betydelig.

¹ <https://www.ssb.no/statistikkbanken/selecttable/hovedtabellHjem.asp?KortNavnWeb=transpinn&CMSSubjectArea=transport-og-reiseliv&checked=true>

² <https://www.ssb.no/statistikkbanken/selecttable/hovedtabellHjem.asp?KortNavnWeb=transpinn&CMSSubjectArea=transport-og-reiseliv&checked=true>

Innenlands godstransport etter transportmåte, 1965-2014.
Millioner tonn

1.2 Bil- og transportnæringen skaper store verdier

BIL har ved hjelp av SSBs næringsstatistikk for 2013 tatt ut en del nøkkeltall for bilbasert næring i bred forstand. I 2013 hadde bil- og transportnæringen en samlet omsetning på nær 380 milliarder kroner. Næringen sysselsetter nærmere 140 000 mennesker og utbetaler nær 56 milliarder kroner i lønninger.

Bilbransjen (import, salg, verksted og deler)³

Sektor	Omsetning	Drifts- resultat	Investering	Ansatte	Lønn
Handel med motorvogn	132 mrd	N/A	690 mill	15.000	8 mrd
Vedlikehold/repasjon	35 mrd	N/A	933 mill	24.000	10,7 mrd
Deler/utstyr	24 mrd	N/A	168 mill	7.500	3,5 mrd
Totalt	191 mrd	N/A	1,8 mrd	46.500	22,2 mrd

³ SSB. Varehandel, strukturstatistikk. Hentet 2015. Tall fra 2013.

Transport og spedisjonstjenester, veitrafikk⁴

Sektor	Omsetning	Drifts-resultat	Investering	Ansatte	Lønn
Godstransport på vei	46,3 mrd	5,2 mrd	1,8 mrd	30.400	11,9 mrd
Passasjer-transport på vei	23,6 mrd	4,7 mrd	2,1 mrd	34.400	10,2 mrd
Andre transport-tjenester (lager, spedisjon, etc)	67 mrd	10,7 mrd	1,2 mrd	16.500	8,8 mrd
Totalt	137,2 mrd	20,6 mrd	5,1 mrd	81.300	30,9 mrd

Servicehandel⁵

Sektor	Omsetning	Drifts-resultat	Investering	Ansatte	Lønn
Bensinstasjon	49,5 mrd	N/A	214 mill	13.800	3,2 mrd
Totalt	49,5 mrd	N/A	214 mill	13.800	3,2 mrd

Totalt – bil og transportnæringen

Sektor	Omsetning	Drifts-resultat	Investering	Ansatte	Lønn
Bilbransje	191 mrd	N/A	1,8 mrd	46.500	22,2 mrd
Transport	137,2 mrd	20,6 mrd	5,1 mrd	81.300	30,9 mrd
Bensinstasjon	49,5 mrd	N/A	214 mill	13.800	3,2 mrd
Totalt	377,7 mrd	N/A	7,1 mrd	141.600	56,3 mrd

⁴ SSB. Transport og lagring, strukturstatistikk. Hentet 2015. Tall fra 2013.

⁵ SSB. Varehandel, strukturstatistikk. Hentet 2015. Tall fra 2013.

Bil- og transportnæringen – like mange ansatte som i Trondheim

- Bil- og transportnæringen (bilbransjen, transportnæringen, bensinstasjoner) omsetter for nær 400 milliarder kroner i året. Det er mye mer enn selv Norges største bedrifter. Faktisk omsetter næringen for like mye som Telenor, Yara, DNB, Norsk Hydro, Orkla og Norske Skog gjør til sammen.⁶
- Bil- og transportnæringen sysselsetter ca. 140.000 personer. Det er flere mennesker enn det bor i Stavanger⁷ og det er flere arbeidstakere i næringen enn det er arbeidstakere i Trondheim.⁸

Bilbransjen – større enn Norges største bedrifter

- Bilbransjen (import, salg, verksteder, deler) omsetter for ca. 190 milliarder kroner i året. Det er like mye som store, sentrale bedrifter som NorgesGruppen, Storebrand, Orkla, Marine Harvest og Schibsted gjør til sammen.
- Bilbransjen sysselsetter i overkant av 45.000 personer. Det er flere enn det bor i Ålesund eller Bodø, og det er flere arbeidstakere i bransjen enn det er arbeidstakere i Tromsø.

⁶ Selskapenes årsrapporter. Hentet 2015. Tall fra 2013.

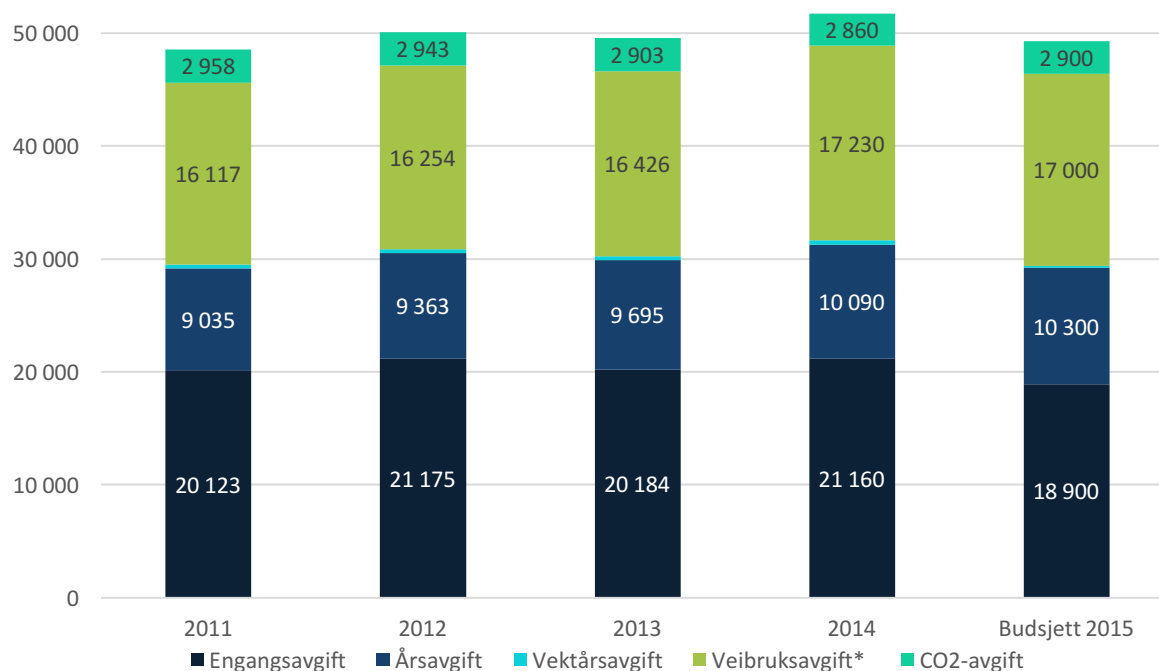
⁷ [SSB. Befolkning og areal i tettsteder. Hentet 2015. Tall fra 2013](#)

⁸ [SSB. Sysselsetting registerbasert. Hentet 2015. Tall fra 2013.](#)

1.3 Bilavgiftene finansierer mye offentlig velferd

Selv om bilavgiftene har blitt dreid noe mer i miljømessig retning de senere årene, er avgiftenes hovedformål fortsatt å skaffe staten provenyinntekter. For 2015 beregner Finansdepartementet⁹ at bilavgiftene vil gi staten samlede provenyinntekter på i underkant av 50 milliarder kroner, eks. mva.

Statsbudsjettet 2010 - 2015, bilavgifter¹⁰

I tillegg kommer bompenginntekter på i overkant av 9 milliarder kroner i året¹¹.

Bilavgiftene finansierer sentrale deler av den offentlige velferden

- Bilavgiftene fører til provenyinntekter for staten på i underkant av 50 milliarder kroner. Til sammenligning utgjør skatt på formue og inntekt ca. 240 milliarder, og skatt på petroleumsvirksomheten i Nordsjøen ca. 170 milliarder.¹²
- 50 milliarder i offentlige inntekter fra bilavgifter kan for eksempel finansiere:
 - Samtlige sykehjemsplasser (Ca. 35 000 heldøgns sykehjemsplasser)
 - Omtrent en tredjedel av Norges sykehusutgifter
 - Mer enn hele forsvarsbudsjettet
 - En tredjedel av kommune- og fylkesbudsjettet
 - Tre ganger så mange politifolk som vi har i dag¹³

⁹ Prop. 1 LS (2014–2015) Skatter, avgifter og toll 2015

¹⁰ Tallene for CO2-avgiften er hentet fra SSB, og 2014-tallet er basert på en prognose

¹¹ <http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2014/Statsbudsjettet-fra-A-til-A/Bompenger/>

¹² SSB 2015. Statsregnskapets inntekter og utgifter.

¹³ Målt gjennom overføringer til Politi og påtalemyndighet